

BIZTONSÁGI ADATLAP

készült a 1907/2006/EK rendeletnek megfelelően

1. Az anyag/készítmény és a vállalat/vállalkozás azonosítása

Kereskedelmi név: **COMMAND® 48 EC**
 Kiszereles: coax flakon (0,2 és 1 literes kiszerelesben)
 Felhasználása: gyomirtó szer, kizárólag foglalkozásszerű felhasználásra
 Gyártó/ Beszállító: **FMC CHEMICAL**
 cím: Boulevard de la Plaine 9/3, 1050 Brussels, Belgium
 telefon: +32 2 6459584
 fax: +32 2 6459655
 e-mail: msdsinfo@fmc.com
 Forgalmazó: **Magyar Kwizda Kft.**
 cím: 1027 Budapest, Medve u. 24.
 telefon: +36 1 224 7300 fax: +36 1 212 0873
 e-mail: kwizda@kwizda.hu
 honlap: www.kwizda.hu

A biztonsági adatlapért felelős személy elérhetősége: kwizda@kwizda.hu

Sürgősségi telefon: **Egészségügyi Toxikológiai Tájékoztató Szolgálat (ETTSZ)**

1096 Budapest, Nagyvárad tér 2.

Tel: **06 1 476 6464**; Éjjel-nappal elérhető, ingyenesen hívható: **06 80 20 11 99**

2. A veszélyek azonosítása

A gyártó és a vonatkozó uniós szabályozás (67/548/EGK és 1999/45/EK irányelvek), valamint a 44/2000. (XII.27.) EüM rendelet és módosításai szerint a készítmény veszélyes.

EK-veszélyjel: Xn Ártalmas
N Környezeti veszély

A készítmény veszélyeire/kockázataira utaló R-mondatok:

- R 10 Kis mértékben tűzveszélyes**
R 20/22 Belélegezve és lenyelve ártalmas
R 36/37 Szemizgató hatású, izgatja a légutakat
R 43 Bőrrel érintkezve túlérzékenységet okozhat (szenzibilizáló hatású lehet)
R 51/53 Mérgező a vízi szervezetekre, a vízi környezetben hosszantartó károsodást okozhat
R 65 Lenyelve ártalmas, aspiráció (idegen anyagnak a légutakba beszívása) esetén tüdőkárosodást okozhat
R 66 Ismételt expozíció a bőr kiszáradását vagy megrepedezését okozhatja

Fizikai-kémiai veszély: A készítmény kis mértékben tűzveszélyes. Lobbanáspontja 51,6°C.

Egészségkárosító veszély: A készítmény belélegezve és lenyelve ártalmas, aspiráció esetén tüdőkárosodást okozhat. Szemizgató hatású és izgatja a légutakat. A készítménnyel történt vizsgálatok alapján szenzibilizáló hatású. Bőrrel érintkezve túlérzékenységet okozhat. Ismételt vagy hosszantartó expozíció a bőr kiszáradását vagy megrepedezését okozhatja.

Környezetkárosító veszély: A készítmény mérgező a vízi szervezetekre, a vízi környezetben hosszantartó károsodást okozhat. Akadályozzuk meg a készítmény felszíni vizekbe, talajvízbe és közcatornába kerülését.

3. Összetétel/tájékoztató az alkotórészekről

Kémiai leírás: klomazon és oldószer nafta alapú gyomirtószer

Veszélyes komponens	Koncentráció	Veszélyjel, R-mondat
Klomazon CAS-szám: 81777-89-1 EU-szám: –	46,36%	 Xn R 20/22-52 * (gyártó)
Szolvens nafta (ásványolaj) ¹ CAS-szám: 64742-95-6 EU-szám: 265-199-0	41,14%	 Xn R 65 (EK besorolás)
		 Xn N R 10-37-51/53-65-66-67 (gyártó)
Kálcium-dodecilbenzolszulfonát CAS-szám: 26264-06-2 EU-szám: 247-557-8	< 5%	 Xi R 36/38 * (gyártó)

* Nem osztályozott anyag lásd: a 67/548/EGK irányelv I. számú melléklete, ill. a 3/2006. (I. 26.) EüM rendelet

¹ Szolvens nafta (ásványolaj), könnyű aromás (Aromás párlatok desztillációjával kapott bonyolult összetételű szénhidrogén elegy. Túlnyomóan C8 és C10 közötti szénatomszámú aromás szénhidrogéneket tartalmaz. Forráspont tartomány: 135°C - 210°C. A karcinogénként és mutagénként való osztályozást nem kell alkalmazni, az anyag 0,1 tömegszázaléknál kevesebb benzolt (EINECS-szám: 200-753-7) tartalmaz.

A készítmény egyéb komponensei nem tekinthetők a hatályos jogszabályok szerint veszélyes anyagnak, vagy koncentrációjuk a készítményben nem éri el azt a mértéket, amely fölött jelenlétét a veszélyesség szerinti besorolásnál fel kell tüntetni, illetve figyelembe kell venni.

A veszélyjelek és R-mondatok a tiszta komponensekre vonatkoznak, a készítmény veszélyesség szerinti besorolását a 2. és a 15. pont adja meg. Az R-mondatok teljes szövegét lásd a 16. pontban.

4. Elsősegélynyújtási intézkedések

Általános tudnivalók: A sérültet azonnal távolítsuk el a veszély forrásától. Az elszennyeződött ruházatot és lábbelit azonnal le kell venni, és az újbóli használat előtt ki kell mosni, meg kell tisztítani. Öntudatlan vagy görcsös állapotban lévő beteggel folyadékot itatni, vagy annál hányást kiváltani nem szabad!

Amennyiben mérgezési tünetek jelentkeznek, vagy mérgezés gyanúja merül fel, azonnal hívjunk orvost, és mutassuk meg a termék címkéjét, ill. biztonsági adatlapját.

Bőrrejutás esetén: A szennyezett, átitatódott ruházat és lábbeli levétele után a bőrt bő szappanos vízzel azonnal alaposan le kell mosni. Bőrtünetek (bőrpír, allergiás reakció) jelentkezése esetén forduljunk orvoshoz.

Szembejutás esetén: Legalább 15 percig tartó szemöblítést kell végezni folyóvízzel a szemhéjak széthúzása és a szemgolyó állandó mozgatása közben. A kontaktlencsét távolítsuk el. Tartós irritáció esetén forduljunk szakorvoshoz!

Lenyelés esetén: Ne hánytassunk az aspiráció (idegen anyagnak a légutakba beszívása) veszélye miatt. Öblítsük ki a sérült szájüregét vízzel, és itassunk vele 1-2 pohár vizet. Azonnal hívjunk orvost. Öntudatlan sérültnek ne adagoljunk semmit szájon keresztül.

Belégzés esetén: A sérültet vigyük friss levegőre és helyezzük nyugalomba. Rosszullét esetén forduljunk orvoshoz.

5. Tűzvédelmi intézkedések

Megfelelő oltóanyag: szén-dioxid, oltóhab, oltópor; a megfelelő oltóanyagot a környezetben égő anyagok alapján kell megválasztani.

Egyéb okokból nem megengedett oltóanyag: vízpermet, vízszugár; a készítmény veszélyt jelent a környezetre – ne hígítsuk.

Veszélyes égéstermékek: szén-dioxid, szén-monoxid; egyéb mérgező anyagok felszabadulása nem zárható ki. Robbanékony gőz-levegő elegy keletkezhet.

Speciális tűzoltási előírás: Határoljuk el a tűz területét és távolítsuk el a védőöltözettel nem rendelkező személyeket. Kerüljük el a felszabaduló gázok/gőzök belélegzését. A tűz során keletkezett hulladékot és a szennyezett oltóanyagot gyűjtsük össze és az előírások szerint ártalmatlanítsuk. A szennyezett oltóanyagot ne engedjük a közcsatornába, illetve a környezetbe.

A tűz esetén használatos védőeszközök: Teljes védőöltözet (vegyi anyagoknak ellenálló védőruházat) és a környezet levegőjétől független légzőkészülék.

6. Intézkedések véletlenszerű kibocsátás esetén

Személyekre vonatkozó óvintézkedések: Kerüljük el a készítmény szembejutását, bőrrel való érintkezését és gőzeinek belélegzését. Személyi védőfelszerelés viselése szükséges (lásd 8. pont). A baleset helyszínén csak a szükséges teendőket jól ismerő, kiképzett személyek tartózkodhatnak. A vegyi anyagoknál szokásos védőintézkedéseket be kell tartani. Gondoskodjunk a megfelelő szellőzésről.

Kiömlés esetén: Használjunk védőfelszerelést a kiömlött termék összegyűjtésekor. A kiömlött készítményt inert, nem gyúlékony folyadékfelszívó anyaggal (pl. homok, vermikulit, föld) kell befedni és felitatni. A beszennyezett terület tisztításához használjunk metanolban oldott kálium-hidroxidot (20%-os oldat). Az összegyűjtött hulladékot a szakszerű eltávolításig/ártalmatlanításig megfelelő, címkével ellátott zárható veszélyes hulladékgyűjtő tartályban kell tárolni. A szennyezett területet ezután sok vízzel le kell öblíteni. Ügyeljünk a csúszásveszélyre!

Környezetvédelem: A készítményt, illetve a szennyezett abszorbenst a közcsatornába, élővizetekbe, talajba engedni nem szabad. Ha a készítmény élővizetekbe, talajba jut, értesítsük az illetékes hatóságokat. A környezetbe jutott anyagot, illetve a képződött hulladékot a hatályos környezetvédelmi előírásoknak megfelelően kell kezelni.

7. Kezelés és tárolás

Kezelés: Körültekintően végzett munkával kerüljük el a készítmény bőrre kerülését, szembejutását és gőzeinek belélegzését. Gondoskodjunk a megfelelő szellőzésről. A készítménnyel történő munkavégzéskor viseljünk személyi védőfelszerelést. Munkavégzés alatt étkezni és dohányozni tilos. A munkavégzés szüneteiben, illetve a munka befejezése után alapos kézmosás, illetve mosakodás szükséges. Az elszennyeződött ruházatot azonnal le kell cserélni és az újbóli használat előtt meg kell tisztítani.

Tárolás: A terméket eredeti, bontatlan csomagolásban, jól szellőző, hűvös, száraz, közvetlen napfénytől védett helyen tároljuk. Megfelelő jelöléssel ellátott edényben tárolható. Tartsuk távol mindenfajta tűz- és hőforrástól. Gyermek számára hozzáférhetetlen helyen, élelmiszerektől, italoktól és takarmányoktól elkülönítve kell tárolni.

8. Az expozíció korlátozása és ellenőrzése/személyi védőfelszerelések

Körültekintően végzett munkával meg kell előzni a termék bőrre kerülését, szembejutását és gőzeinek belélegzését.

Műszaki intézkedések:

- A vegyi anyagoknál szokásos védőintézkedéseket be kell tartani.
- Gondoskodjunk a megfelelő szellőzésről.
- Védőfelszerelések, mosakodási lehetőség biztosítása.

Higiéniai intézkedések:

- Munka közben enni, inni és dohányozni nem szabad!
- A munka szüneteiben, illetve a munka befejezése után alapos kézmosás, illetve mosakodás szükséges.
- A munkaruhát különítsük el és kezeljük külön a hétköznapi ruházattól.

Személyi védőfelszerelések:

Légzésvédelem: Rendeltetésszerű felhasználás esetén nem szükséges. Elégtelen szellőzés esetén gondoskodni kell a megfelelő légzésvédelemről (védőmaszk, speciális szűrővel ellátott védőálarc).

Kézvédelem: Kémiai anyagoknak ellenálló védőkesztyű (pl. nitrilgumi, neoprén) viselése szükséges.

Szemvédelem: Jól záródó védőszemüveg szükséges.

Bőrvédelem: Kémiai anyagoknak ellenálló védőruha (Hypalon, Tyvek, Saranex, PVC, stb.) és védőlábbeli viselése szükséges nagy mennyiségű készítménnyel történő munkavégzés esetén.

Foglalkozási expozíciós határérték (a munkahelyi levegőben megengedett határérték):

A készítmény nem tartalmaz olyan komponenst, amelyre vonatkozólag foglalkozási expozíciós határértéket állapítottak meg.

9. Fizikai és kémiai tulajdonságok

Halmazállapot:	flyékony
Szín:	szalmasárga
Szag:	aromás
pH (1%-os vizes oldat):	5,91
Lobbanáspont:	51,6°C
Gyulladás hőmérséklet:	nincs adat
Sűrűség (20°C):	1,025 g/cm ³
Oldhatóság vízben:	emulziót képez
Kinematikai viszkozitás (40°C-on):	nincs adat

10. Stabilitás és reakciókészség

Általános munkakörülmények (normál hőmérséklet-, és nyomásviszonyok) között a készítmény stabil.

Elkerülendő körülmények: gyújtóforrás, magas hőmérséklet

Elkerülendő anyagok: nem ismert

Veszélyes bomlástermékek: égés vagy termikus bomlás során az alábbi anyagok képződhetnek: szén-oxidok, hidrogén-klorid, nitrogén-oxidok és klór

11. Toxikológiai információk

A termék toxikológiai megítélése a termékre vonatkozó toxikológiai adatok, besorolása a 1999/45/EK irányelv, valamint a 44/2000. (XII.27.) EüM rendelet alapján történt.

Akut toxicitás:

LC ₅₀ (inhalációs/4 óra, patkány):	4,59 mg/l
LD ₅₀ (dermális, nyúl):	>2000 mg/kg
LD ₅₀ (orális, patkány):	1406 mg/kg

A készítménnyel történt vizsgálatok alapján:

Belélegezve és lenyelve ártalmatlan. Lenyelve tüdőkárosodást okozhat.

Irritálja a légzőrendszert és a szemet.

Szenzibilizáció: bőrrel érintkezve túlérzékenységet okozhat.

Az ismételt bőrrel való érintkezés bőrszárazságot, bőrbepedezést okozhat.

12. Ökológiai információk

Körültekintő munkavégzéssel el kell kerülni a készítmény és a belőle származó hulladék környezetbe (élővízek, talaj) jutását.

A készítmény mérgező a vízi szervezetekre, a vízi környezetben hosszantartó károsodást okozhat.

Perzisztencia és lebomló képesség (klomazon):

felezési idő (talajban):	24 – 84 nap
felezési idő (vízben):	1,5 – 7 nap

Bioakkumuláció (klomazon):

oktanol-víz megoszlási együttható (log K _{ow}):	2,5
biokoncentrációs faktor (BCF):	27 – 40

Ökotoxikológiai információ (klomazon):

LC ₅₀ (szivárványos pisztráng /96 óra):	31 mg/l
EC ₅₀ (vízi bolha - <i>Daphnia sp.</i> /48 óra):	31 mg/l
LD ₅₀ (madarak):	>2510 mg/kg
EC ₅₀ (algák /72 óra):	12,5 mg/l

13. Ártalmatlanítási útmutató

A készítmény maradékainak és hulladékainak kezelésére a 98/2001. (VI.15.) Kormányrendeletben foglaltak az irányadók. A készítmény hulladékának besorolása a 16/2001. (VII.18.) KöM. rendelet alapján történt.

EWC kód: 02 01 08 Veszélyes anyagokat tartalmazó mezőgazdasági vegyi hulladékok

A készítményt közcsatornába, élővizekbe, talajba engedni tilos. A készítmény ártalmatlanítása a helyi előírásoknak megfelelően történjen. Égetni csak megfelelő engedéllyel rendelkező égetőműben lehet.

A csomagolóanyag vízzel történő kiöblítés után göngyölegként kezelendő. Az öblítővizet veszélyes ipari hulladékként helyezjük el. Az üres tárolóedények begyűjtését erre szakosodott cég végezze.

14. Szállítási információk

A készítmény a veszélyes áruk nemzetközi szállítását szabályozó egyezmények szerint (ADR/RID, IMDG, ICAO/IATA) veszélyes áru.

• Közúti/vasúti szállítás – ADR/RID:

UN-szám: 1993

Az áru helyes szállítási megnevezése: Gyúlékony folyékony anyag m.n.n

ADR osztály: 3

Csomagolási csoport: III

• Vízi szállítás – IMO/IMDG:

UN-szám: 1993

Az áru helyes szállítási megnevezése: Gyúlékony folyékony anyag m.n.n

Osztály: 3

Csomagolási csoport: III

• Légi szállítás – ICAO/IATA:

UN-szám: 1993

Az áru helyes szállítási megnevezése: Gyúlékony folyékony anyag m.n.n

Osztály: 3

Csomagolási csoport: III

15. Szabályozási információk

A biztonsági adatlap, a termék osztályozása és besorolása megfelel a 44/2000. (XII.27.) EüM számú rendelet és módosításainak, valamint a 67/548/EGK az 1999/45/EK számú irányelvekben és az 1907/2006/EK rendeletben foglaltaknak.

**EK-veszélyjel: Xn Ártalmas
N Környezeti veszély**

A készítmény veszélyeire/kockázataira utaló R-mondatok:

R 10 Kis mértékben tűzveszélyes

R 20/22 Belélegezve és lenyelve ártalmas

R 36/37 Szemizgató hatású, izgatja a légutakat

R 43 Bőrrel érintkezve túlérzékenységet okozhat (szenzibilizáló hatású lehet)

R 51/53 Mérgező a vízi szervezetekre, a vízi környezetben hosszantartó károsodást okozhat

R 65 Lenyelve ártalmas, aspiráció (idegen anyagnak a légutakba beszívása) esetén tüdőkárosodást okozhat

R 66 Ismételt expozíció a bőr kiszáradását vagy megrepedezését okozhatja

A készítmény biztonságos használatára utaló S-mondatok:

S 16 Gyújtóforrástól távol tartandó – Tilos a dohányzás

S 23 A keletkező permetet nem szabad belélegezni

S 24/25 Kerülni kell a bőrrel való érintkezést és a szembejutást

S 36/37 Megfelelő védőruházatot és védőkesztyűt kell viselni

S 57 A környezetszennyezés elkerülésére megfelelő edényzetet kell használni

S 62 Lenyelés esetén hánytatni tilos: azonnal orvoshoz kell fordulni és megmutatni az edényzetet vagy a címkét

Egyéb, a címkén feltüntetendő mondatok:

Szenzibilizáló készítmény. A szenzibilizáló anyag nem azonosított.

Az emberi egészség és a környezet védelme érdekében kövesse a használati utasításban leírtakat.

A növényvédő szerrel vagy annak csomagolóeszközével ne szennyezze a vizeket. A permetezéshez használt berendezést vagy annak részeit ne tisztítsa a felszíni vizek közelében! Kerülje a gazdaságban vagy az utakon levő vízvezetőkön keresztül való szennyeződést.

16. Egyéb információk

A biztonsági adatlap nem arra szolgál, hogy a termék bizonyos tulajdonságait garantálja, nem helyettesíti a termékspecifikációt. A biztonsági adatlapban foglalt információk, adatok és ajánlások ismereteink és tájékozottságunk legjaván alapszanak és azokat a kiadás időpontjában pontosnak, helytállóknak ismerjük, és arra szolgálnak, hogy a termék biztonságos felhasználását segítse.

A terméket tárolni, kezelni és felhasználni kizárólag a használati utasításban leírtaknak megfelelően lehet. Minden egyéb célú felhasználásból eredő kockázatért a felhasználó felel.

A felhasználó felelőssége, hogy megtegyen minden szükséges óvintézkedést a készítmény használatakor. Az alább felsorolt jogszabályok segítenek eligazodni a veszélyes anyagok és készítmények felhasználásából eredő, a felhasználóra háruló kötelezettségek betartásában. A listát nem lehet teljesnek tekinteni. Ez azonban nem menti fel a felhasználót, a készítmény használatára és tárolására vonatkozó egyéb jogszabályok ismerete alól.

A biztonsági adatlap 3. pontjában szereplő R-mondatok:

- R 10 Kis mértékben tűzveszélyes
- R 20/22 Belélegezve és lenyelve ártalmas
- R 36/38 Szemizgató hatású, izgatja a légutakat
- R 37 Izgatja a légutakat
- R 51/53 Mérgező a vízi szervezetekre, a vízi környezetben hosszantartó károsodást okozhat
- R 52 Ártalmas a vízi szervezetekre
- R 65 Lenyelve ártalmas, aspiráció (idegen anyagnak a légutakba beszívása) esetén tüdőkárosodást okozhat
- R 66 Ismételt expozíció a bőr kiszáradását vagy megrepedezését okozhatja
- R 67 Gőzök álmoságot vagy szédülést okozhatnak

Jelen biztonsági adatlap a 2005. február 7-én a forgalmazó által kiadott magyar nyelvű biztonsági adatlap alapján készült.

Vonatkozó magyar törvények és rendeletek:

- Munkavédelem: a 2007. évi LXXXII. törvénnyel, a 2004. évi XI. törvénnyel és az 1997. évi CII. törvénnyel módosított 1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről.
- Kémiai biztonság: a 2004. évi XXVI. törvénnyel módosított 2000. évi XXV. törvény a kémiai biztonságról; a 38/2008 (X.3.) EüM rendelet, az 52/2007. (XI.30.) EüM, a 26/2007. (VI.7.) EüM, a 33/2004. (IV.26.) EszCsM, a 30/2003. (V.21.) EüM rendeletek a veszélyes anyagokkal és a veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes eljárások, illetve tevékenységek részletes szabályairól szóló 44/2000. (XII.27.) EüM rendelet módosításáról; az 58/2007. (XII.22.) EüM–SZMM együttes rendelete a munkahelyek kémiai biztonságáról szóló 25/2000. (IX.30.) EüM–SZCSM együttes rendelet módosításáról.
- Hulladék: a 2004. évi XXIX. törvénnyel módosított 2000. évi XLIII. törvény a hulladékgazdálkodásról; 98/2001.(VI.15.) Kormányrendelet a veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről, és a 16/2001. (VII. 18.) KöM rendelet a hulladékok jegyzékéről; a 195/2002. (IX.6.) Kormányrendelettel módosított 94/2002. (V.5.) Kormányrendelet a csomagolásról és a csomagolási hulladék kezelésének részletes szabályairól.
- Tűzvédelem: az 1996. évi XXXI. törvény a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról; a 9/2008. (II.22.) ÖTM rendelet.
- Egyéb: a 89/2004. (V.15.) FVM rendelet a növényvédő szerek forgalomba hozatalának és felhasználásának engedélyezéséről, valamint a növényvédő szerek csomagolásáról, jelöléséről, tárolásáról és szállításáról

Készült: 2009. március 20.